

til det fornødne Bibliotek. I næsten enhver 1ste Instans-Sag af nogen Betydning eller af større Omfang overdrages det dernæst til en af de voterende at udarbejde et skriftligt Domsudkast, der atter gennemses af eller oplæses for de andre voterende eller danner Grundlag for ny Forhandling, forinden det med flere eller færre Ændringer endeligt vedtages som Dom. I civile Sager skal Dom afsiges „snarest muligt“, og under Hensyn til Nødvendigheden af, at det under den mundtlige Domsforhandling fremførte maa bevares i frisk Erindring, maa Bestræbelserne være rettet paa, at Dommernes Arbejde med Sagen efter dennes Optagelse til Dom tilendebringes indenfor det kortest mulige Tidsrum, hvilket ogsaa hidtil er blevet gennemført. Den endelige Votering — eller i alt Fald Domsudkastets Udarbejdelse — vil ofte ikke kunne tilendebringes, inden vedkommende Landsretsafdeling maa forlade Stedet for Domsforhandlingen. Man vil komme ind paa en Frem- og Tilbagesendelse af Domsakterne, der vil forhale Afgørelsen i betænkelig Grad, og den tvangfri mundtlige Meningsudveksling mellem Afdelingens 3 Dommere, som har vist sig at være af den allerstørste Betydning for Sagsbehandlingen ved Landsretten, og som ofte maa foregaa i korte Pauser i Dommernes øvrige Arbejde, vil umuliggøres.

Yderligere fremhæves paa den anden Side, at den Omstændighed, at en rejsende Landsretsafdeling kan lade et af sine Medlemmer blive tilbage, ikke bliver til nogen videre Nytte, da det beror paa Tilfældigheder, om det vil fremme en hjemmenværende samarbejdet Afdelings Arbejde at faa Hjælp fra denne Dommer, der ofte maa forsvinde igen lige saa tilfældig, som han er kommet.

Idet endnu bemærkes, at Forslaget ikke ses at kunne medføre nogen Besparelse — navnlig ikke, da der efter Forslaget skal ydes den tilkaldte Underrettsdommer særligt Vederlag i hver Sag paa samme Maade som en Sættedommer —, maa Flertallet i Henhold til det foran anførte udtale som vor Overbevisning, at Forslagets mulige Fordele ikke paa nogen Maade vil kunne veje op imod de principielle og praktiske Ulemper, som det vil medføre, og at det vil gavne Retsudviklingen bedst og være mest betryggende for Arbejdets regelmæssige Gang at blive staaende ved den i den hidtil gældende Ret gennemførte Sondring mellem de to Dommergrupperes Virksomhedsomraade.

Et Mindretal (7) fremsætter følgende Udtalelser:

Vi mener, at det er af allerstørste Betydning for Retsplejen, at Bevisumiddelbarhed gennemføres i det størst mulige Omfang, og at ethvert forsvarelig Middel hertil — med Bibeholdelse af de to større Landsretter og deres faste Rammer — bør bringes i Anvendelse. Vi er ganske enige i den i Lovforslagets § 2, 1ste Punktum, anførte Regel („Præsidenten Dommere“). Vi skal navnlig fremhæve, at det efter vor Mening maa forudses som en ret nærliggende Mulighed, at en Besættelse af rejsende Afdelinger med 3 Landsdommere vil være vanskelig, i alt Fald til Tider; det kan let indtræffe, at en eller to Landsdommere vil være forhindret fra at rejse, og det staar for os som en ganske naturlig Ting, at man i saa Fald tilkalder andre faste Dommere. Vi kan herved henvise til den analoge Regel i Retsplejelovens § 2, sidste Punktum, ligesom til de Forslag, der blev stillet baade af den 2den og den 3die Proceskommission (Udkast 1876 § 12, 3die Stykke, Udkast 1899 § 5, 4de Stykke), og endelig til den noget tilsvarende Ordning, der igennem mange Aar er blevet anvendt i de norske Lagmandsretter uden, saa vidt vides, at have givet Anledning til Klage.

Hvad den praktiske Gennemførelse af Lovforslagets Regel angaar, maa vi tage Forbehold overfor en Udtalelse i Bemærkningerne til Lovforslaget (Side 28) om, at det „som Regel vil være naturligt at tilkalde den Underrettsdommer, der har ledet Sagens Forberedelse eller Forundersøgelse“. Om noget saadant indeholder Lovforslagets Tekst intet og bør efter vor Mening heller ikke udtale noget derom, idet det ganske bør være overladt til vedkommende Landsretspræsidents Skøn, hvilken Dommer det i det enkelte Tilfælde vil være formaalstjenligt at tilkalde.

De Betænkeligheder, som Flertallet nærer ved den foreslaede Ordning, deler vi ikke. Vi er vel enige med Flertallet i, at det stadige personlige Samarbejde mellem Rettens Medlemmer, navnlig paa de ugentlige Fællesmøder, er af megen Betydning for Tilvejebringelse af ensartede Afgørelser indenfor Landsretten. Vi er heller ikke blinde for, at Underrettsdommeren, som tilkaldes nu og da, vil savne den specielle Art af Erfaring og Træning, som Landsdommerne kan paaregnes at erhverve gennem